

Ocena knjige – razstave

# FRONTA – ZALEDJJE – SPOMIN

## 100 let prve svetovne vojne



Prednja stran ovojnice, UK Maribor, maj 2014

Konec meseca junija 2014 sem prejel od neznanega pošiljatelja navedeno brošura, pravzaprav poročilo z razstave s prednjim naslovom, s pripisom: „Razstavo je odprl 19. 6. 2014 gm Božič Dobran in dr. Franc Rozman.“ (za pošiljko sem se nazadnje vseeno zahvalil UKM).

Ker je šlo za razstavo o slovenskih generalih in admiralih, sem se čutil dolžnega za odgovor v obliki ocene knjige – razstave.

Namreč, avtor besedila je prof. dr. Franc Rozman, ki je že prej objavljala pripombe na moj „Neideološki in genetski seznam generalov in admiralov slovenskega rodu“, ker je glavne podatke črpal iz Vojnega arhiva na Dunaju in druge dostopne literature.

Uvodnik je napisala dr. Vlasta Stavbar, vodja enote za domoznanstvo Univerzitetne knjižnice Maribor in koordinatorka EPK-projektov UKM, v katerem je poudarila, da se je z biografijami spodnještajerskih generalov in admiralov želelo:

- „osvetliti vlogo Slovencev v avstro-ogrski vojski in njihovo mesto v prvi svetovni vojni“,
- „predstavljeno je 17 spodnještajerskih generalov (in admiralov – izpuščeno, moja pripomba), katerih rojstni kraj je bil na sedanjem slovenskem ozemlju, čigar „delo in življenje je znanstveno raziskano“.

Ker sem bil skeptičen do „teritorialnega“ principa (po mestu trenutnega službovanja njihovih očetov, uradnikov avstro-ogrske monarhije) obravnave in raziskave slovenskih generalov in admiralov, sem zato 2000 v reviji ljubljanski Borec objavil svoj „neideološki in genetski seznam“ generalov in admiralov slovenskega rodu iz vsega sveta, tudi tujerodnih vojska, saj sem le tako lahko predstavil vrh slovenske vojaške inteligence! Šlo je za upoštevanje genetskega principa, da je vsaj eden od staršev slovenskega rodu, izognil pa sem se tudi na delitve na „naše“ in „vaše“ oz. „domače“ in „tuje“!

Takšen seznam je bil dobrohotno sprejet v „vojaški“ javnosti, tudi na Wikipediji je objavljen. Le nekateri slovenski zgodovinarji so imeli določene pripombe, pa so se potem odločili za „teritorialni“ princip raziskave – seznam generalov in admiralov po mestu rojstva na slovenskem ozemlju. S tem so (bodo) seveda prikrajšani vsi tisti, število seveda ni majhno, ki smo bili rojeni izven Slovenije.

Tako bi mnogi generali in admirali JLA bili izpuščeni s tega seznama naših zgodovinarjev, saj smo mnogi bili (ne po svoji krivdi) rojeni izven Dravske banovine oz. Slovenije (tudi sam sem bil rojen v Makedoniji).

Avtor nabora, besedil in znanstvene obdelave je prof. dr. Franc Rozman, navajam njegove predstavitve (okrepljeno izpisani so tudi na mojem seznamu), in sicer:

**Julius Coscolega, generalmajor**

Slovenska Bistrica 26. 7. 1872. + Innsbruck, 5. 10. 1935

Nemško usmerjen, nima nobenih zaslug za Slovence.

**Gustav Viktor Josep Globočnik pl. Vojka, feldmaršallajtnant**

**Rajhenburg, 10. 10. 1859, + Dunaj, 24. 9. 1946**

Sin slovenskih staršev, sodeloval na soški fronti.

Na mojem seznamu.

**Friedrich Vincenz Eduard Gostiša, generalmajor**

**Laško, 26. 1. 1863, \_ (kraj neznan), 6. 12. 1937**

Oče Slovinc.  
Na mojem seznamu

**Josef Leskoschek, generalmajor**

**Planina pri Sevnici, 21. 7. 1853, + (kraj neznan) 8. 8. 1931**

Sin slovenskih staršev, poveljnik 47. pešpolka.

Na mojem seznamu.

Moritz Löwenstein, generalmajor

Celje, 28. 3. 1858, + Dunaj, 5. 3. 1931

Sodeloval na soški fronti.

**Johann Mickl (tudi Mikl), generalporočnik**

**Zenkovci, 18. 4. 1893, +(smrtno ranje) Senj, 10. 4. 1945**

Starši Slovenci.

Sodeloval na soški fronti, general Wehrmachta.

Na mojem seznamu.

Franz Riml von Altrosenberg, feldmaršallajtnant

Vsetin (Moravska), 4. 8. 1867, + Gorišnica, 28. 3. 1945

Omenjen, ker je 1919 v Goriščici kupil posetstvo in tam tudi umrl (?).

**Friderik Širca (skladatelj Risto Savin), generalmajor in baron**

**Žalec, 11. 7. 1859, + Zagreb, 15. 12. 1948 (pokopan v Žalcu)**

Sin slovenskih staršev.

Na mojem seznamu.

Alois Vollgruber, generalmajor

Maribor, 11. 1. 1858, + (kraj neznan), 28. 5. 1945

Sodeloval na srbski in soški fronti v 1. svetovni vojni.

**Johann Nepomuk Wurja (tudi Burja), generalmajor in baron**

**Rogatec, 6. 6. 1861, + Gradec, 27. 3. 1941**

Oče Slovinc.

Pripadnik 17. pešpolka.

Na mojem seznamu.

**Paul Kajetan Maria Pachner, kontraadmiral**

**Maribor, 17. 10. 1870, + Gradec, 13. 10. 1937**

Mati Slovenka.

Čin kontraadmirala je dobil v avstrijski vojni mornarici (30. 6. 1919).

Na mojem seznamu.

**Konstantin Radey, častni kontraadmiral**

**Maribor, 29. 9 1868, + Gradec, 9. 12. 1935**

Starši Slovenci.

Naziv častnega kontraadmirala dobil 18. 5. 1921 v avstrijski vojni mornarici.

Tudi brat general – višji štabni zdravnik.

Na mojem seznamu.

**Benno Heinrich Stephan Millenkovich, kontraadmiral in baron**

**Slovenske Konjice, 16. 12. 1869, + Dunaj, 8. 9. 1946.**

Mati Slovenka.

Admiral avstrijske vojne mornarice (30. 6. 1919).

Na mojem seznamu

**Karl Seidensacher, viceadmiral in baron**

**Celke, 17. 3. 1862, + Marienberg pri Linzu, 7. 9. 1938**

Mati Slovenka.

Na mojem seznamu.

**Heinrich Josef Seitz (Sajitz, Zajc) pl. Treffen, kontraadmiral in baron,  
doktor političnih znanosti**

Celje, 15. 5. 1879, + Gradec, 16. 5. 1939

Starši Slovenci.

Nisem vedel, da je 1927 v Gradcu vstopil v NSDAP in bil 1933 – 1934 gauleiter Štajersko, nazadnje duševno zbolel.

Na mojem seznamu.

**Anton Adalbert pl. Triulzi, kontraadmiral in baron**

Celje, 28. 6. 1863, + Gradec, 6. 11. 1926

Sin polkovnika v pokoju, v čin kontraadmirala povišen 1913.

Nazadnje je bil načelnik pomorske akademije na Reki.

**Oskar Aleksander Regele, generalmajor letalstva**

Ptuj, 7. 7. 1890, + Dunja, 1. 2. 1969

Sin stotnika AOV.

Od 1941 v nemški Luftwaffe, od 1945 v avstrijski vojski, kjer je tudi 1949 povišan v generalski čin.

Direktor vojnega rahiva na Dunaju.

Končni rezultat: od 17 naštetih spodnještajerskih generalov in admiralov je slovenskega rodu njih 11, medtem ko je ostalih 6 nemškega (avstrijskega) rodu in jih pod nobenim kriterijem ne moremo prištevati k slovenski vojaški inteligenci.

Zakaj so slovenski zgodovinarji izbrali „teritorialni“ princip „znanstvene“ obdelave „spodnještajerskih“ generalov in admiralkov, zares ne morem soditi. Njihov odgovor bi bil seveda zelo zanimiv.

Zgodovinarica, ki je bila zadolžena za obdelavo slovenskih generalov, ki so bili rojeni na Hrvaškem, me je pred leti prosila za pomoč pri „iskanju“, vendar ji nisem mogel pomagati. Prav zanimivo pa bo, kdo bo konkretno mene iskal in našel v Makedoniji ...